

ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

Η Πρωτοζωνιά

Ἡ Πρωτοζωνιά στὴ Μασσαλία γιορτάζεται πάντα ἀπὸ τὸν ἐγκληματικὸ ὑπόκοσμο τῆς μ' ἓνα πολὺ παρόμοιο τρόπο. Κάθε λαοκράτης, κάθε ἐγκληματίας, κάθε κακοποιὸς αὐτὴ τὴ νύχτα προσπαθεῖ νὰ πετύχει μιὰ καλὴ δουλειά. Στὶς δώδεκα ἡ ὥρα, μὲ τὸν τελευταῖο χτύπο τοῦ ρολοιοῦ, τὸ μεγάλο λιμάνι πνίγεται σὺν αἵμα! Κι' οἱ ἀστυνομικοὶ δὲν προφθαίνου νὰ τρέξουν δὴ κ' ἐκεῖ γιὰ νὰ κάνουν ἀνακρίσεις, νὰ μεταφέρουν τὰ θύματα στὰ νοσοκομεία καὶ νὰ καταδικάζουν τοὺς κακοποιούς. Τελευταία μάλιστα, γιὰ νὰ περιορίσουν τὸν ἀριθμὸ τῶν ἐγκλημάτων, ἀναγκάστηκαν νὰ κάνουν προληπτικὰς συλλήψεις. Κάθε τέτοια νύχτα, στὰ κρατητήρια τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας, φιλοξενεῖται τὸ ἀνόητος ἐγκληματιὸν καὶ τὸν ἀπατεῶνον. Ἐνε «βασιλεῖς» τοῦ «συναγῆ» «ἀόρατοι» κακοποιοὶ, «μυστηριώδεις» δολοφόνου καὶ διάσημοι πορτοφολάδες. Οἱ ἀστυνόμοι διακεκομμένον μαζὺ τους, παίζουν χαρτὰ καὶ ἀστετεύονται. Ἐπει οἱ φιλήσυχου κάτωκ τῆς Μασσαίας μπορούν νὰ χαροῦν γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ καινούργιου χρόνου μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι μὲ τὶς πρώτες κούλας ὄρες του, δὲν θὰ τοὺς φέρῃ καὶ κανένα ἀνεπιθύμητο ἐπισκέπτη.

Θέλονται νὰ μῆθο μερικὲς ἀπὸ τὶς περὶ ἐνδοχρόνους «Πρωτοζωνιές» τῶν κακοποιῶν, ἀπεφασίσα νὰ κλεισθῶ κ' ἐγὼ μαζὺ τους τὴ νύχτα τῆς περασμένης πρωτοζωνιάς στὴν Ἀσφάλεια. Παρακάλεσα λοιπὸν τὸν ἀστυνόμο τῆς ὑπηρεσίας, Ἀνρὺ Γκομπέν, νὰ μοῦ τὸ ἐπιτρέψῃ.

—Δὲν ἔχω καμιά ἀντίρρηση, μοῦ εἶπε. Καλὰ θὰ κάνετε διὰς ν' ἀφήσετε στὸ γκαριέ μου τὸ πορτοφύλι σας κ' ὅτι, ἄλλο δὲν θὰ θέλατε νὰ χάσετε. Αὐτοὶ οἱ κακοποιοὶ δὲν μπορούν νὰ καθίσουν ἡσυχῇ τὴν Πρωτοζωνιά. Νομίζου, ὅτι αὐτὸ θὰ τοὺς φέρῃ γροισοψιά.

Συμμορφώθηκα μὲ τὶς συμβουλὲς τοῦ ἀστυνομικοῦ. Ἐπειτα ἓνας ἀστυνόμος κελλὶ καὶ ξανθόκλειστος τὴν πόρτα. Στὴν ἀρχή, μέσα σὸ σκοτάδι, δὲν μπόρεσα νὰ διακρίνω τίποτα. Μιά μυχροδιά χάσις καὶ μουῦλας μοῦ ἔπαιξε τὴν ἀνανθυ. Ἐπειτα τὰ μάτια μου συνήθισαν σὸ σκοτάδι.

Τότε διέκρινα καμιά εἰκοσαρὰ ἀνθρώπων ἐπιλομένους καταγίης. Ἡ ἐμπόσις μου δὲν τοὺς ἀνηύχθη. Κἀποὺς μὲ ὑποδέχθηκε μ' ἓνα εἰρωνικό: «καλὸς τὰ παιδιὰ κ' ἔνας ἄλλος μοῦ ἔβαλε μιὰ τριλοποδιά καὶ μὲ ξάπλωσε σὸ πάτωμα, ἐνῶ συγγόνους μοῦ ζήτηστος συγγόμην. Ἐρχα τὸ θάρρος νὰ γελῶσαι κ' ν' ἀνάγω τὸν ἠλεκτρικὸ φανὸ μου. Τὸ θέματα ποὺ ἀντίκρισα μὲ πάγωσος ἀπὸ τὴ φρίκη. Δὲν μπόρεσα νὰ φαντασθῶ πὸ παράδοξο καὶ πὸ ἐγκληματικὴ συντρο-

φία. Ἐκεῖ μέσα ἵπτησαν ἀνθρώπου μὲ χοντρές φανέλλες ναυτικῶν καὶ ροζομασμένα χέρια, ποὺ τὰ πρόσποια τους ἔχουν μιὰ κτηνώδη ἐμφάνεισ φαιρίσι μὲ κοστοῦμα τῆς τελευταίας μόδας καὶ μ' ἓνα μαργαριτάρη στὴ γραβάτα τους καὶ μερικὰ ἄσφουρα φράκα! Ὅλοι μὲ κιντοῦσαν μὲ περιέργεια καὶ προσπαθοῦσαν νὰ μ' ἀναγνωρίσουν.

—Καινούργιος εἶσαι, φιλαράκο; μὲ ρώτησε τέλος ἓνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀσχημάθρωτους.

—Ναί, μόλις ξεμάραξα στὴ Μασσαλία. Μὰ δὲν εἶχα τύχη καὶ μὲ μάγκωσαν, τοὺς εἶπα μὲ προσοχητὴ στενοχώρια.

—Ὁ κακοποιὸς ἀναστέναζε. Ἐπειτα, δείχνοντας τὴν σπαρέα, μοῦ ἐξομολογήθηκε:

—Κανεὶς δὲν εἶχε τύχη ἀπόψε. Σέρεις τί σημαίνει αὐτὸ τὸ πράγμα; Ὅλοι δὲν ἀξίζουμε ἓνα φράκο. Μὰς ἐμάρτυσαν καὶ θὰ περάσῃ ἡ Πρωτοζωνιά χωρὶς νὰ δουλέψουμε. Πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ βγούμε ἀπὸ δὴ πέρα. Πρέπει νὰ σπῶσμε τὰ σίδερα.

—Ἄσε τὶς κονταμάρες, σημαδεμένες, τοῦ εἶπε ἓνας ἄλλος. Πίσσω ἀπ' αὐτὴ τὴ πόρτα ὑπάχθουν ἐκατὸ ἀστυνόμους ποὺ δὲν ἀστετεύονται. Ἄν θῆς νὰ κινήσῃ Πρωτοζωνιά τὸν ἄλλο κόσμο, μπορεῖς νὰ δοκαμάσῃς τὶς σφαῖρες τῶν πιστολιῶν τους.

—Καὶ πὸς θὰ περάσουμε τὴν ὥρα μας; διαμαρτυρήθηκε ἓνας τρίτος. Μήπως θὰ παίξουμε τίς... κοίλλες; Δὲν ἔχουμε χαρτὰ, δὲν ἔχουμε σοσιγάδες, δὲν ἔχουμε τίποτα. Νά...πάρη καὶ νὰ σηκώσῃ ὄλους τοὺς ἀστυνομικοὺς καὶ τὸ διευθυντὴ τους. Ἐπειτα μοῦ ἔρχεται νὰ κρημασθῶ ἀπὸ τὴν ἀπελπισία μου!

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή, προχώρησε στὴ μέση τοῦ κελλοῦ ἓνας ἀνθρώπος ὡς τριάντα χρόνων. Φοροῦσε φράκο κ' εἶχε ἓνα διαμαντέον μονόγραμμα σὸ δαχτυλίδι του. Ἐκανε μὴ χειρονομία γιὰ νὰ ἐπιβάλῃ ἰσχυρὰ σ' ὄλο αὐτὸ τὸ σκυλλοῦ, κ' ἔπειτα τοὺς εἶπε:

—Ἄξέθμοι κύριοι. Ἡ ἀποφικὴ βραδιά δὲν πρέπει νὰ περάσῃ χωρὶς νὰ κάνουμε ἓνα ἐγκλημα. Ἀστυνόμος τὰ πράγματα θῶσος δὲν εἶνε καὶ τόσο ἐνοικιά. Προτείνου λοιπὸν τὴν ἐξῆς λύσι: Ὁ καθεὶς θὰ διηγήθῃ τὴν καλύτερη Πρωτοζωνιά ποὺ πέλασε σὸν ζωὴ του. Ἐπειτα θὰ ριξόμε κλήρο. Ἡ ὄνομα τοῦ συντρόφου ποὺ θὰ βγῇ πρώτο, αὐτὸ μὸλις θὰ μὲθ ὁ καινούργιος χρόνος θ' ἀνήρη περὶ σ' ἓναν πεθαμένο.

Οἱ ἐγκληματῖα τὸν κιντῶσαν χωρὶς νὰ καταλαβαίνου τί θέλει νὰ πῇ. Ἐκείνος χαμογέλασε.

—Θὰ σὰς ἐξηγήσω, τοὺς εἶπε. Ἐνε μιὰ παλιὰ συνήθεια τοῦ «συναγῆ» τῶν συντρόφων τοῦ Ἀιδοῦργου. Στὸς δικαστικοὺς κωφούς, ὅταν δὲν μποροῦν νὰ ἐκτελέσουσ κανένα ἀνθρώπου, δολοφονοῦν ἓνα σπινώχο τους. Ἐτοι δὲν χάνου τὴν οικειότητά τους μὲ τὸ ἐγκλημα. Τὸ ὄλο τώρα σὰς προτείνου κ' ἐγὼ. Ὁ φίλος ποὺ θὰ ἔχη τὴν τύχη νὰ στραγγαλισθῇ, θὰ παραμεινῇ ἀξέχτιστος ἀπ' ὄλους τοὺς συντρόφους. Ἡ ὄνομά του θὰ προφέρεται μὲ σεβασμὸ ἀπὸ τοὺς κακοποιούς τῆς Εὐρώπης, ὅπως τ' ὄνομα ἐνὸς ἥρωος.

Μιά νεκρικὴ ἰσχυρὴ ὑποδέχθηκε τὰ λόγια του. Καταλάβαινα ὅτι ὄλοι αὐτοὶ οἱ αἰμοδόμοι κακοῦχοι, δισταζὺς νὰ παίζου στὴν τύχη τὴ ζωὴ τους. Ἐπειτα ὄμοις σπρώχθηκαν ἀπὸ τὶς θέσεις τους καὶ τοὺς ἐσφιξαν τὸ χέρι.

—Σύμφωνοι! τοὺς εἶπαν. Ὁ χάρος θὰ διαλεξῇ μόνος του τὸν ἀνθρώπο του.

Ἄναγκάστηκα, φυσικά, νὰ σημαρηνώσω κ' ἐγὼ μαζὺ τους. Καὶ τῶν εἰκοσι ἐγκληματιῶν τὰ χέρια ἔχουν κάνει ἓνα παράξενο σπικλεγμα. Τότε, ὁ ἀνθρώπος μὲ τὸ φράκο, εἶπε πάλι:

—Πρέπει νὰ δραστησῶμε ὅτι θὰ φανοῦμε «τίμοι» καὶ θὰ κρατήσουμε τὸ λόγο μας. Ἐπαναλάβετε αὐτὰ τὰ λόγια: Ὁρκίζου νὰ παῖσω ἀπόψε στὴν τύχη τὴ ζωὴ μου, ἀφοῦ μοῦ πῆσαν τὸ μαχαίρι μου, μὸς ἔδωσαν τὰ χέρια τὰ σκυλλιά καὶ δὲν μ' ἄρσαν νὰ ἐκτελέσωσ τὸ ὄλο μου ποὺ εἶχα διαλεξῇ. Ἄν ἀρηθῶ νὰ κρατήσω τὸ λόγο μου, νὰ μὴ προσφάσῃ νὰ μὲ βρῇ τὸ φῶς τῆς ἄλλης μέρας.

Οἱ ἐγκληματῖα, μ' ἓνα ἐπισμόμο φρος, ποὺ μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι, ἐπανέλαβαν ἀργὰ τὰ λόγια του. Κατάλαβα, ὅτι ὄλοι τοὺς πίστευαν ὅτι ἔπειτα ἔρχεται νὰ γίνῃ. Ἡ Πρωτοζωνιά τους ὁμοσῆσῃσι θὰ βαρῶταν σὸν αἵμα, ἔστω κ' ἂν αὐτὸ τὸ αἵμα ἦταν τὸ δικὸ τους!

Ὅταν τέλειωσε αὐτὴ ἡ ἱεροτελεστία, οἱ ἐγκληματῖα τρυπῶθηκαν πάλι στὴ θέσι τους. Ὁ ἀνθρώπος μὲ τὸ φράκο τοὺς εἶπε πάλι:

—Καὶ τώρα ἄς ἀρχίσουμε τὶς ἱστορίες μας. Θέλετε νὰ σὰς ἐξομολογήθῃ τὴν καλύτερη Πρωτοζωνιά μου; Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἔχει ἀμπετὸ ἐνδοφέρου.

Οἱ ἄλλοι δέχτηκαν περιέργου. Ὁ ἀγνωστος ἔδωλε τὴν ἀργυρὴ σιγαροθήκη του, προσέφερε ἀρωματικὰ τσιγάρα σ' ὄλους τοὺς κακοποιούς, κ' ἀρχισε τὴν ἱστορία του.

—Ὀνομάζουμαι, τοὺς εἶπε, Πιέρο Λαρίτ, μὲ εἶμα γινωστος σὸν συνάφι μὲ τ' ὄνομα: ἐτὸ λεῖκο ποτικὸ μὲ τὶς κόκκινες βούλες! Ἐργάζουμαι πάντα στὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα τοῦ Παρισίου καὶ τὶς Κωνῆς Ἀχτῆς καὶ κάνου χοντρές δουλειές μὲ τὴν ἐπιτηδεύτητά μου. Εἶμα ἓνας ἐποντικός, ὅπως λένε οἱ ἀστυνομικοὶ, καὶ μάλιστα κάπορος ποτικός, ἀφοῦ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΓΑΛΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ Α. ΣΑΡΠΑΝΤΙΕ

των έμμετρωμάτων

ποτέ δεν κατόρθωσαν να με συλλάβουν γιατί δεν είχαν ενοχοποιηθεί τα στοιχεία έναντίον μου. Όσο για τις κόκκινες βούλες, αυτές τις άπείκτησα μιά Πρωτοχρονιά, κι' αυτό θα σας διηγηθώ τώρα.

Εκείνη την εποχή βρισκόμουν με την φίλη μου την Παυλέρ Σμιόν στο άριστοκρατικό ξενοδοχείο «Αιγυλόν». Είχαμε νοικιασεί ένα όλοκληρο διαμέρισμα κι' εγώ είχα παρουσιασθή ως βαρώνος ντε Σαβινύ. Ήταν η εποχή που από το Νέο Κόσμο έρχόντοσαν άπειρα παραβάνια 'Αμερικανών για να πουδν σαμπάνια και να ο'πτερεύουν στη Μονμάρτη. Ή γυναικές τους κι' ή κόρες τους είχαν τή μαγία να επιδεικνύουν τά πλούτη τους φορώντας κοσμήματα πολλών εκατομμυρίων. Στόλιζαν τό λαμό τους με περιδέρια, χρομούσαν στ' αυτιά τους σκουλαρίκια από σπάνιους πολύτιμους λίθους και κεντούσαν τά παπούτσια τους του χορού με διαμάντια. Έμοιαζαν σαν ξωτικά πλάσματα που λάμπουν κι' άστράφταν σέ κάθε κίνηση τους. Όλες έρχόντοσαν στό Παρίσι για να δοκιμάσουν μιά συναρπαστική περιπέτεια. Μιά τέτοια γυναίκα ήταν κι' ή «μίσσες» Μαίη Φλώρενς, ή σύζυγος του έκατομμυριούχου Τζών Φλώρενς, που κανονίσε τότε την τύχη του χρηματιστηρίου της Νέας Ύρκης. Πρέπει να σας άπολογήσω, πριν να σας πω τή δραματική μου περιπέτεια, ότι ποτέ δεν σκότωνα τό θύμα μου. Έτσι γλύτωνα πάντα από τά χέρια των άστυνομάκων. Πρωτιώδης να συνδεθώ φιλικά μαζί του, να φτάσω ως τά ιδιαίτερα διαμερισμάτά του, και τότε τό εκλεβα με τόσο άριστοκρατικό τρόπο, ώστε δεν με αποπεινύταν. Τό ίδιο «όλο» μου φώναζε έφημέρια και στη «μίσσες» Φλώρενς. Αιτή ή 'Αμερικανίδα ελξ έφθε στό Παρίσι δλοάνωχη. Ήταν δεδαία ότι κανείς δεν θα τοκμούσε να την πειράξει. Ήταν τετραπέρατη. Από την πρώτη κιόλας στιγμή κατάλαβε, ότι την είχα «επιλαρώσει» για να της πάρω τά κοσμήματά και μου είλε :

—Είσατε ένας πούδ ξυπνος «επιχειρηματίας», κ. θαρώνε! Κάνετε άμω άδικα τον χαρό σας μαζί μου. Δεν μοιάζω καθόλου με τις συμπατριώτες μου. Μ' άρσεν να παίζω με τον κίνδυνο, αλλά δεν τον φοβόμια. Προσείτε γιατί δεν είμια τόσο άδωα, όσο με φαντάζεστε...

Καταλαβαίνετε τώρα πόσο μου είλε κνήσει τό ενδιαφέρον. Ή άμορφιά της κι' ή έξυπνάδα της μ' είχαν ξετρελλάνει. Σκέφτηνα να την άρρωσο λίγο ηουνη και να «ξαρκόσω» τους άλλους ένοικους, πράγμα που τό κατόρθωσα με μεγάλη εύκολία. Λογάριαζε άμω ότι τή νύχτα της Πρωτοχρονιάς έπρεπε ατή να είνε τό θύμα μου. Έτσι πέρασεν ή δεκατέντε μέρες που με χωρίς από έκεινη τή μοικρία νύχτα, χωρίς καθόλου να την ενόχλησω. Κάθε πρωί μού ήσε τήλα ένα μπουκέτο άμωφρα λουλούδια μαζί με την κωμική μου. Ή «μίσσες» Φλώρενς είλε συγχνηθή άμ' ατή την ευγένεια μου. Και τέλος μια μέρα μου έ-ξωκιολόγηθκε :

—Μιστε ντε Σαβινύ, άρχισα να συνηθίζω τή συντροφιά σας. Μου φαίνεται, ότι θα σας διαλέξω για σύντροφο μου τή νύχτα της Πρωτοχρονιάς. Τό Παρίσι έχει ένα πλήθος ύποπτων κέντρων. Δείξτεθε να με συνδυέσετε ως εκεί πέρα; Σας δηλώνω άμω, ότι έχω την άδυναμια να φορώ όλα τά κοσμήματά μου. Πρέπει λοιπόν να είσατε ικανός να με προστατεύσετε.

Χαιρομέλασα αινιγματικά και τής ύποσέθηκα ότι κανείς δεν θα τοκμούσε να την άγγίξει.

Τή μοικρία νύχτα ξεκινήσαμε από τό «Αιγυλόν», άφού άδειάσαμε μερικές μοπιλιές σαμπάνια. Τ' αποκόνητο διόσχε τις έπαυτες σινονικίες και κάθε τόσο σταματούσε στις διάφορες «ταβέρνες» των άπάχηδων. Ή είσοδός μας χαριτεψόζαν πάντα με ζήτωκραυγές και χειροκροτήματα. Όλοι βλέπετε γνωρίζαν τ' «άστρο ποτικία». Την ώρα που έμπανε ο κανονίσιος χρόνος, βρισκόμαστε στη σινικία του Σαιν-Μαργκ, στον «Κόκκινο Έρωτα». Τή στιγμή όστόσο που έδωσαν τά φώτα, άκουσα τή «μίσσες» Φλώρενς να βγάλλει μια κραυγή τρώλιου. Άνησχος μόλις ξανάναψαν, την άκουσα να μου λέη ότι τής είχαν κλέψει τό μαργαριταρένιο περιδέραιό της. Μ' ένα πήδημα, βρέθηκα στην πόρτα και την άπάφωσα. Έπειτα έβγαλα τό πατόλι μου και φώναξα :

—Σύντροφοι, ένας άτιμος προσέβαλε τή φίλη μου! Ζητώ την προστασία σας. Πρέπει να ξαναβρεθώ τό περιδέραιό της.

Ένας ψέφρος διέτρεξε όλη την άδωσα. Κανείς δεν κινήθηκε από τή θέση του.

—Οά μοιούσο, τους είπα, ως τό δέκα. Άν μέχρι τότε δεν παρουσιασθή, θ' άδειάσω τό περισσόφο μου πάνω στη φίλη μου, γιατί θα πη ότι θέλω να μ' σας σκορακνήτη.

Όταν έκβήκωνο 'Ερωτα» ελξ' άπλωθή τώρα μια νεκρική σιωπή. Έγώ άρχισα να πετάω άργα με μιά άγρια σκληρότητα :

—Ένα ή, δύο ή... Τρία ή...

Ή «μίσσες» Φλώρενς έτρεμε από τό φόβο της. Οι σύντροφοι είχαν σπρωθή άμ' τα τρέφεις αυτούς και κωτιούσε ο ένας τον άλλο μ' άνησγία. Είχα φτάσει ως τό δέκα. Χωρίς να πω τίποτα, στήριξα τό πατόλι μου στό γυνύδ στήθος της 'Αμερικανίδας, και τράβηξα τή σκανδάλη.

Την ίδια στιγμή, από τό βάθος του κέντρου, άκούστηκε μιά φωνή :

—Μή την σκοτώσεις, Πιέρ. Έγώ έχω τό περιδέραιό.

Μα ήταν πεια άργά! Ή Μαίη Φλώρενς είλε κωιούθη άμωφρητό στο λάτομα. Την σήκωσα γρήγορα και την στήριξα στό στήθος μου, πήρα τό περιδέραιό από τον άπάχη και φώναξα στους φίλους μου :

—Παυδά, τώρα μωρεθίτε να εκδικηθήτε την στυφή μας...

Έγινε τότε ένα πρόχειρο σημωόλιο. Έπειτα άστράφταν πηνίγνα μαχαίρια κι' ο κλέφτης του περιδεραιού κομματάστηκε άγρια. Έγώ μετέφερα την «μίσσες» Φλώρενς σ' ένα ματρό τό σπινάκοις. Εύτυχώς ή σφαίρα δεν τής είλε τρυπήσει την καρδιά. Θα γινόταν καλά σε λίγες μέρες. Ειδοποίησα λοιπόν στο «Αιγυλόν», ότι ή 'Αμερικανίδα είλε φύγει μαζί μου για μιά εκδρομή και πήγα ν' αλλάξω ρούχα γιατί είχαν γεμίσει όλο κηλίδες άμια. Έπειτα γύρισα στό σπίτι του ματρού κι' έμεινα στό προσέφαλο της πληρωμένης μέχρι τή μέρα που έγινε καλά. Πρέπει να σας άπολογήσω, ότι την είλα έρωτευθή. Άλλά κι' ή Μαίη Φλώρενς, βλεπούσα ατή την άρρωσίό μου, δεν έμεινε άσημνήτη.

—Σας εύχαριστώ, μου έλεγε κάθε τόσο σάγγοντας τό χέρι μου. Μου χαρίσατε την ωραιότερη περιπέτεια της ζωής μου. Δεν θα τό ξεχάσω ποτέ.

Κι' αλήθεια, όταν έφυγε από τό «Αιγυλόν», μου άρσεν ένα μικρό δέμα. Όταν τ' άνοξα, είδα έκπληκτος όλα τά κοσμήματά της και την άκόλουθη σημείωση :

«Άγαπητέ θαρώνε,

Θά μου επιτρέψης να κρατήσω τό περιδέραιό μου ως άνάμνησι της άλησμόνητης Πρωτοχρονιάς που πέρασα μαζί σου. Σε παρακαλώ δε να μην άρνηθής αυτό τό μικρό δώρο μου. Είν' ένα δείγμα της άγάπης που έχω για σένα.

Σέ φίλδ
ΜΑΙΗ»

Αιτή είνε, σύντροφοι, ή πιο άξέγαστη Πρωτοχρονιά μου. Τί τό θέτε, έμεις οι έπίτες νόμιμοι. Έχουμε καμιά φορά άμωφρες έρωτικές περιπέτειες.

Ο δεύτερος κωκοτικός που διηγήθηκε την ιστορία του ήταν ο «Σημωδευμένος».

—Έγώ, είπε, έχω ειδικότητα στο να στραγγαλίζω άριστοτεχνικά τά θύματά μου. Τά πξω με τό μεγάλο δάχτυλό μου στο λαμό και δεν προφταίνω να

βγάλουν ούτε λέξη. Έκεινη τη νύχτα γύρισε στους δρόμους της Μασσαλίας κι' όποιον καθιστημένο διαβάτη είδισα τον έβγαλα και του έπαινα το πορτοφόλι. Ή εσοδεία ήταν πλούσια. Όλος ο κόσμος από το βράδυ έβγαλε λεφτά. Ήταν δώδεκα ή όρα, όταν βρισκόμουν στην πλατεία του Δημαρχείου. Έβανε ένα τουσιερό κρόκο και τ' πόδια μου είχαν ξευλάσει, όπως πατούσα πάνω στο κροταλλοσπασμένο χιόνι. Καθώς στεκόμουν λοιπόν σε μιά γωνιά με σπρωμένο το γιαντά και τ' χέρι στις τσέπες, είδα τη σκιά ενός παιδιού να μέ πλησίον. Ήταν ξυπόλυτο κι' έτρεμε από τ' κρύο.

—Κύριε, μου είπε, δώστε μου έλειμοσύνη. Στο σπίτι δέν έχουμε ψωμί. Τό κούταξα και σκέφτηκα στην αρχή να τ' δώσω με μιά κλοπισιά από τ' κοντά μου. Έπειτα όμως τ' λυπήθηκα. Τά δόντια του χτυπούσαν από τ' κρόκο και τ' μάτια του ήσαν γεμάτα δάκρυα.

—Πώς σέ λένε ; τ' ρώτησα.
—Ζουλιέν, κύριε, μου απάντησε. Καθόμαστε σε μιά παράγκα, στο λιμάνι.

Τότε μ' έπιασε ή τρέλλα μου ! Έβγαλα τ' σακακάκι μου και τού τ' φόρεσα. Έπειτα τ' έπιασα από τ' χέρι και τού είπα να μ' οδηγήσει κοντά στους δικούς του. Περατήσαμε μ'σ' όρα μέσα στο σκοτάδι. Τέλος σταματήσαμε μπροστά σε μιά παραθαλάσσιμη παράγκα. Έσπρωξα την πόρτα και μπήκα. Στο φως ενός λίκνου είδα τότε τρία μικρά παιδιά, πού έβλαψαν, τρυβώντας από τ' φουστάνι μιά γυναίκα, που καθόταν με τ' κεφάλι μέσα στα χέρια της και πού προσπαθούσε να φράξει τ' αυτιά της για να μην άκούη τα μικρά, πού της ζητούσαν ψωμί. Όταν μ' αντίκρισε, σηκώθηκε έκπληκτα από τ' θέσι της. Έγώ δειξασα όλα τ' λεφτά από τις τσέπες μου πάνω στο τραπέζι. Ήσαν πάνω από τρεις χιλιάδες φράγκα.

—Πάρε αυτά, τής είπα, για τ' παιδιά !..

Ή εκείνη άρχισε να γελάει και να κλαίει από τ' χαρά της.

—Ποιός είσαστε ; Ποιός είσαστε έσείς, πού σώσατε τα μικρά μου ; με ρώτησε, κι' έπεσε από ήλεκτρικό φανού μου. Όταν τέλειωσε αυτή τ' δουλειά, έβαλε δίλους τούς κλήρους στο καπέλλο του και καλεσε έναν κακοποιό να τούς ανακατέψει.

Μά έγώ μ' ένα πήδημα πετάχικα έξω στο δρόμο κι' άρχισα να τρέχω σαν να μέ καταδιώκουν... Είχα φοβηθή για τ' μοναδική καλή πράξι πού είχα κάνει στη ζωή μου...

Ό φρακτοφορεμένος άνθρωπος κούταζε τ' ρολόγι. του.

—Παιδιά, τούς είπε, δέν προφταίνουμε να διηγηθούμε όλες τις ιστορίες μας. Ή όρα είνε δώδεκα παρά δέκα. Μόλις προφταίνουμε να έτοιμάσουμε τούς κλήρους.

Έπειτα έβγαλε τ' σημειωματάριό του κι' άρχισε να γράφει τ' δύο-ματά μας, στο φως τού ήλεκτρικού φανού μου. Όταν τέλειωσε αυτή τ' δουλειά, έβαλε δίλους τούς κλήρους στο καπέλλο του και καλεσε έναν κακοποιό να τούς ανακατέψει.

—Και τώρα, όποιον πάρε; ο Χάρος, είπε μ' ένα σατανικό χοιρόγελο, και έδωσε τ' καπέλλο σ' έναν άλλον για να τραβήξει έναν κλήρο.

Ή εκείνος διάσσε μιά στιγμή. Είδα τ' χέρι του δι' έτρεμε. Τέλος με μιά άποτομη κίνηση πήρε έναν κλήρο.

Ή όρα ήταν δώδεκα άκριβός. Μετά ένα λεπτό ο άνθρωπος με τ' φράξο είπε χαμογελώντας στους έργληματιές :

—Τώρα μπορούμε να τόν άνοίξουμε...

Και τόν πήρε στα χέρια του.

—Πιέρ Λαφίτ ! διάβασε μ' άτάραχη φωνή.

Οι άλλοι έβγαλαν ένα στεναγμό άνακουφίσεως :

Με την ίδια ψυχραιμία, τ' άσπυρο ποντίκι με τις κόκκινες βοήλες μου είπε να σήσω τόν ήλεκτρικό φανό μου. Έπειτα φώναξε στους κακοποιούς :

—Έμπρός, παιδιά, άς τελειώνουμε !..

Έπεσα καταγής και βούλασα τ' αυτιά μου, για να μην άκούη τ' γροιλίσματα τών κακοποιών, πού είχαν ριχθή πάνω στο θύμα τους... Ήταν μιά άγρια κι' άνατριχιαστική σκηνή. Οι έργληματιές είχαν γίνει πάλι τρομερά και έπαίνδινα τέρατα. Νόμιζα δι' βρισκόμουν μέσα σ' ένα κλουβί λυσασμένων λιονταριών.

Ή εκείνη τ' στιγμή όμως άνοιξ' άπότομα ή πόρτα κι' ένας δυνατός προδούλας έβιωσε τ' σκοτάδι. Οι κακοποιοί μ' ένα πήδημα βρόθησαν στις γωνιές τού κελλιού, αφήνοντας τ' θύμα τους.

—Υ συμβαίνει εδώ μέσα ; φώναξε θυμωμένα ο άστυνομικός Άνρι Γκομπέν.

Είδα τότε κατάληκτος τόν Πιέρ Λαφίτ να σηκώνεται από τ' πάτωμα και να λή με ψυχραιμία, χαμογελώντας :

—Τίποτε, κύριε άστυνόμω ! Διασκεδάσαμε !..

Βγήκα από εκείνο τ' έραλικού κελλί με σηκωμένες τις τριχες από τόν τρόμο μου. Δέν άκουγα τ' ειρωνικά λόγια τού Γκομπέν, όποτε τις κοροϊδίες του. Ή μόνη μου σκέψη ήταν να φύγω μακριά άπ' αυτή τ'ν κόλαση. Και τότε μόνο άντέπνευσα μ' άνακούφισι, όταν βρόθηκα μέσα στο σκοτεινό δρόμο. Είχα τήσει μιά άγρια κι' έργληματιική Πρωτο-ζωνιά...

ANTRE ΣΑΡΠΑΝΤΕ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΧΑΪΝΕ

I

Μέσ' στα λουλουδία περπατώ,
Θαρρώ κι' έγώ πως είμαι άνθισμένος.
Θαρρώ πως όνειρεύομαι,
παραπατώ, σαν νάμαι μεθυσμένος.
Κράτει με, αγάπη μου, σφιχτά,
γιατί μέ της αγάπης μου τ' ζάλη,
θά πέσω έμπρός στα πόδια σου,
και είνε κόσμος και μάς βλέπουν κι' άλλοι.

II

Ένας γέρος βασιληάς,
με βαρεία καρδιά, μ' άσπρη κεφαλή,
πήρε για γυναίκα του
κόρη τρυφερή, κόρη άπαλή.
Έν' αγόρι ώμορφο,
μ' έλαφρό μυαλό, με ξανθό μαλλί,
της βασίλισσας κρατεί
τ' χρυσή ούρα στη χρυσή αλή.
Τό τραγουδί τ'ο παλιό
τί γλυκά λαλεί, τί πικρά λαλεί ;
Πέθαναν κι' οι δύο. Γιατί ;
Είχαν στην καρδιά έρωτα πολύ.

III

Κάτω άπ' τ' δένδρο τ'ο ξερό
άκούς άέρας να σφυρίζη,
κι' έπάνω σου ο ούρανος
με μαύρα σύννεφα γεμίζει.
Νεκρά είν' όλα γύρω σου,
οι κάμποι όλοι γυμνωμένοι...
Χειμώνας έξω, μέσα σου,
και ή καρδιά σου παγωμένη.
Έμπρός σου κάτω έξαφνα
πούπουλο άσπρο σε τρομάζει

σου φαίνεται, τ'ο χιόνι του
τ'ο δένδρο έπάνω σου τινάζει.
Δέν είνε χιόνι, έννοια σου!
και σ'ο τ'ο βλέπεις σε λιγάκι,
μόν' είνε τ'ης άμυγδαλιάς
τ'ο πρώτο άσπρο λουλουδάκι.
Άχ, τί μαγεσία είν' αυτή!
μέσ' στο χειμώνα βλέπεις Μάη,
τ'ο χιόνι άνθος γίνεται,
και ή καρδιά... έξανασπάει.

IV

Όταν γενής γυναίκα μου,
να ίδής ζωή και κόττα!
Χορό και διασκεδάσι,
και μουσικές και φώτα!

Φώναζε, αν θέλεις, γκρίνιαζε,
όλα σου τ'α χαρίζω...
Μά να παίνεις τούς στίχους
(μου!)
Άλλέως σε χωρίζω.

V

Άλήθεια, με έχθρευέσαι ;
Άλλαξες τόσο, φως μου ;
Για συλλογισμοί το καλά,
ή θά τ'ο πώ τού κόσμου !

Στόμα γλυκό, κοράλλιο,
πού μ' έκακολογούσες,
λημονόσους τόν ψ-θρωπο,
πού τόν γλυκοφιλούσες ;

VI

Κόρη με χείλι κόκκινο,
και να τ'α λέγαμε οι δύο
με μάτι γαλανό
γλυκά στην κάμαρά σου,
κόρη χρυσή μου, αγάπη μου,
στα χείλια μου να έσφιγγα
πού δε σε λημονού...
τ'ο άσπρο σου χεράκι,
Τί χειμωνιάτικη βραδυά !
με δάκρυα να τ'ο έβρεχα,
Άχ, νάμουνα κοντά σου,
τ'ο άσπρο σου χεράκι.

VII

Δεν σούπε ή χλωμάδα του προσώπου μου,
τ'η φλόγα τ'ης καρδιάς μου, πού δε σήνηε ;
Θέλεις τ'ο στόμα μου τ'ο υπερήφανο,
να σου γυρέψη έλειμοσύνη ;
Έ ! είνε υπερήφανο τ'ο στόμα μου !
Ξέρει φιλιά και χωρατάς μόνο.
Μπορεί κανένα να σου π'η τρελλόλογο,
και μέσα έγώ να ξεψυχώ άπ' τόν πόνο !

VIII

Όταν σιγά σάς έλεγα
του στήθους μου τόν πόνο,
έσιωπαίναν' όλοι σας,
κι' έχασμουριούσε μόνο!

Τώρα πού στίχους έκαμα
τά τόσα βάσανά μου,
κουράστηκε τ'ο στόμα σας,
να λή τ' όνομά μου.

IX

Είσαι σαν τ'ο λουλουδάκι,
ώμορφο, γλυκειά, καλή...
Σε κутτάζω κι' ή καρδιά μου
τρέμει, τρέμει σαν πουλί.

Μουδρηνά ν' απλώσω χέρι
στη χρυσή σου κεφαλή,
να προσευχηθώ, να μείνης
ώμορφο, γλυκειά, καλή.